

DTU Aqua

Fiskeridirektoratet
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

6. juli 2011
AK/tik
J.nr.: 11/04850

Fiskeridirektoratet har anmodet DTU Aqua om bemærkninger til en række spørgsmål stillet af Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri til fødevareministeren vedrørende udsætning af laks i Vestjylland.

I anledning af spørgsmålene har DTU Aqua nedenstående bemærkninger.

Spørgsmål vedrørende udsætning af laks i Vestjylland som er inficeret med antibiotikaresistente bakterier (spørgsmål 480)

DTU Aqua kan oplyse, at DTU Aqua ikke foretager opdræt og udsætning af laks.

Udsætning af laks i vestjyske vandløb foretages af lokale sportsfiskersammenslutninger, der køber laksene hos private opdrættere. Udsætningerne finansieres af de midler, der er til rådighed fra den statslige Fiskepleje.

Udsætninger af laks i ferskvand foretages i henhold til anbefalingerne i den reviderede Lakse-handlingsplan udarbejdet af DTU Aqua (Koed m.fl. 1999) samt i henhold til den af Miljøministeriet i 2004 udarbejdede Nationale forvaltningsplan for laks (Simonsen & Kjellerup 2004).

De veterinære krav til udsætningsmaterialet fremgår af Fødevarestyrelsens Bekendtgørelse nr. 1218 af 12. december 2008 om overvågning og bekæmpelse af visse smitsomme sygdomme hos akvatiske organismer.

DTU Aquas generelle krav til udsætningsmaterialets (fiskenes) veterinære status følger således retningslinjerne i ovennævnte bekendtgørelse. Derudover er der en løbende dialog med Fødevarestyrelsen.

Spørgsmål vedrørende udsætning af fisk i Storåen, som har været bedøvet (spørgsmål 481)

DTU Aqua har ikke kendskab til, at udsatte fisk i Storåen skulle have været bedøvet med stoffet 2-phenoxy ethanol. DTU Aqua har, i samarbejde med Danmarks Center for Vildlaks (DCV), som bl.a. leverer fisk til udsætning i Storåen, som led i undersøgelser i forbindelse med bestandsophjælpning under Fiskeplejen, bedøvet og mærket lakseyngel til udsætning i Storåen. Til bedøvelsen af disse fisk blev anvendt stoffet benzokain.

I forbindelse med undersøgelser af fisk i felten bedøver DTU Aqua fisk. Det drejer sig typisk om ganske få individer, der får implanteret elektroniske sendere, og som i henhold til lov om dyreforsøg skal bedøves inden indgrebet. Til dette anvendes benzokain og MS-222 (tricain). Tidligere er der blevet anvendt forskellige andre bedøvelsesmidler, bl.a. 2-phenoxy ethanol. I dag anvendes der alene benzokain og MS-222 (tricain).

Spørgsmål vedrørende genetisk integritet i forbindelse med udsætninger af laks (spørgsmål 482)

Udsætningen af laks i ferskvand foretages i henhold til anbefalingerne i den reviderede Lakse-handlingsplan (Koed m.fl. 1999).

Genetiske undersøgelser af laks i de vestjyske vandløb (Nielsen et al. 1997; 1999; 2001) viste, at der findes rester af oprindelige bestande af laks i Ribe Å, Varde Å, Skjern Å og Storå. Ved hjælp af DNA analyser af arkiverede skæl var man i stand til at genskabe slægtskabsforholdene mellem de oprindelige bestande. Et af resultaterne af denne undersøgelse var, at man kunne konstatere, at bestandene i Skjern Å og Storåen var meget nært beslægtede i hele den undersøgte periode (1913-1950'erne). Da Storå laks og Skjern Å laks således genetisk set ligner hinanden meget, kan man ikke afvise, at de vestjyske laks, som befinder sig i Storåen oprindeligt stammer fra Skjern Å (Se også "National forvaltningsplan for laks"). Under alle omstændigheder bevirker det nære slægtskabsforhold mellem bestandene, at man i denne sammenhæng vanskeligt kan tale om genetisk forurening, da alle laksene i Skjern Å og Storåen muligvis er af en og samme oprindelige vestjyske laksestamme eller to meget nært beslægtede stammer. Dette bekræftes af andre af DTU Aquas undersøgelser, som har vist, at der foregår høj naturlig strejfning af laks mellem Storåen og Skjern Å, dvs. laks som stammer fra Storå går op i Skjern Å for at gyde og vice versa.

Den fundne strejfrate fra Storåen til Skjern Å vurderes derfor ikke at udgøre nogen trussel mod bestanden i Skjern Å og dens genetiske integritet. Det er i øvrigt sandsynligt, at strejfraten mellem vandløbene vil formindskes, hvis andelen af udsatte fisk går ned, og andelen af naturligt reproducerede fisk øges. Derfor er der iværksat en række tiltag for at forbedre forholdene for laksens gydning og opvækst i Storåen, så behovet for udsætninger på længere sigt kan reduceres (se målsætning i "National forvaltningsplan for laks").

Referencer

Koed, A., Aarestrup, K., Nielsen, E.E., & Glüsing, H. (1999). Status for Laksehandlingsplanen. DFU-rapport nr. 66-99.

Nielsen, E.E., Hansen, M.M. & Loeschcke, V. (1997). Analysis of microsatellite DNA from old scale samples of Atlantic salmon: A comparison of genetic composition over sixty years. *Molecular Ecology*, 6, 487-492.

Nielsen, E.E., Hansen, M.M. & Loeschcke, V. (1999a) Genetic variation in time and space: Microsatellite analysis of extinct and extant populations of Atlantic salmon. *Evolution*, 53, 261-268.

Nielsen, E.E., Hansen, M.M. & Bach, L. (2001) Looking for a needle in a haystack: Discovery of indigenous salmon in heavily stocked populations. *Conservation Genetics*, 2, 219-232.

Simonsen, P., Larsen L.K. (2004) National forvaltningsplan for laks. Miljøministeriet, Skov og Naturstyrelsen, 63 pp.

Med venlig hilsen

Anders Koed